

Η Λογιστική των γραμματίων

A- Γραμμάτια εισπρακτέα

Κάθε επιχείρηση φέρει στο χαρτοφυλάκιο της γραμμάτια ή συναλλάσσεται με αυτά. Ειδικότερα για τα «γραμμάτια εισπρακτέα» κάθε επιχείρηση τηρεί ένα λογαριασμό για να παρακολουθεί όλα τα γραμμάτια που έχει να εισπράξει. Ο λογαριασμός αυτός ανοίγεται στο γενικό καθολικό με τίτλο «γραμμάτια εισπρακτέα» και κινείται με την ονομαστική αξία του γραμματίου. Αυτό σημαίνει ότι τα ποσά που υπάρχουν στη χρέωση μπορούμε να τα βρούμε και στην πίστωση του ίδιου λογαριασμού.

Η επιχείρηση που έχει στην κατοχή της ένα γραμμάτιο προς είσπραξη μπορεί να το εκμεταλλευτεί ποικιλοτρόπως:

1. Α- Μπορεί να περιμένει μέχρι τη λήξη του γραμματίου και να το εισπράξει.

Παράδειγμα: Η επιχείρηση «Καρράς Ο.Ε» πούλησε στις 3/1/2011 υφάσματα στο πελάτη Σπύρου. Γ αξίας 3000€ και εξέδωσε γραμμάτιο ίσου ποσού λήξεως 15/2/2011.

Σε αυτή την περίπτωση η επιχείρηση περιμένει μέχρι τις 15/2/2011 για να εισπράξει το γραμμάτιο και μέχρι τότε θα έχουμε τις παρακάτω εγγραφές:

	Ημερομηνία		Ποσά €	
	Χρεούμενος Λογαριασμός			
άρθρο α/α		Πιστούμενος Λογαριασμός	Χρέωσης	Πίστωσης
	Αιτιολογία & Δικαιολογητικό			
	3/1/2011			
	Γρ. εισπρακτέα		3.000 €	
		Εμπορεύματα		3.000 €
	Πώληση εμπορευμάτων με έκδοση γραμματίου			
	15/2/2011			
	Ταμείο		3.000 €	
		Γραμμάτια εισπρακτέα		3.000 €
	Είσπραξη γραμματίου Γ. Σπύρου λήξεως 15/2/2011			

Β- Μπορεί να το παραδώσει σε τρίτο και να φροντίσει αυτός για την είσπραξη.

Στην περίπτωση αυτή γίνεται οπισθογράφηση της συναλλαγματικής σε διαταγή τρίτου (συνήθως Τραπεζών). Η εγγραφή με βάση το παραπάνω παράδειγμα θα είναι:

	Γραμμάτιο στην "ΓΡΚΣ" για είσπραξη		3.000 €	
		Γραμμάτια εισπρακτέα		3.000 €
	Παράδοση γραμματίου Γ. Σπύρου προς είσπραξη			

Μετά από την οπισθογράφιση το γραμμάτιο μπορεί να εισπραχθεί κανονικά κατά τη λήξη του ενώ η Τράπεζα ειδοποιεί σχετικά την επιχείρηση.

Γ- Σε περίπτωση που δεν προσέλθει ο αποδέκτης του γραμματίου στη λήξη του να το εξοφλήσει τότε το γραμμάτιο θα «διαμαρτυρηθεί» και στην ονομαστική του αξία θα προστεθούν έξοδα διαμαρτύρησης (δηλαδή δικηγορική αμοιβή, δικαστικά έξοδα, τόκοι κ.λ.π)

Ας υποθέσουμε στο παράδειγμά μας πως το γραμμάτιο του κ.Σπύρου δεν εξοφλήθηκε την ημέρα που έληγε δηλαδή στις 15/2/2011 τότε θα ενεργηθεί η εγγραφή:

18/2/2011			
Γραμμάτιο διαμαρτυρηθέν		3150€	
	Ταμείο		150€
	Γραμμάτια εισπρακτέα		3000€
Διαμαρτύρηση γραμματίου Γ. Σπύρου λήξεως 15/2/2011			

Δ- Σε περίπτωση που μετά τη λήξη του γραμματίου προσέλθει ο αποδέκτης και ζητήσει να διακανονίσει τα χρέη του, τότε θα πληρώσει την ονομαστική αξία του γραμματίου και τα έξοδα που θα έχουν γίνει. Η εγγραφή που θα ενεργηθεί είναι η παρακάτω:

22/2/2011			
Ταμείο		3150€	
	Γραμμάτιο διαμαρτυρηθέν		3150€
Διακανονισμός γραμματίου Γ. Σπύρου λήξεως 15/2/2011			

Ε- Σε περίπτωση που η επιχείρηση θεωρεί πως υπάρχει κίνδυνος να μην μπορέσει να εισπράξει το γραμμάτιο τότε η απαίτηση χαρακτηρίζεται επισφαλής και ενεργείται η εγγραφή:

22/2/2011			
Επισφαλείς απαιτήσεις		3150€	
	Γραμμάτιο διαμαρτυρηθέν		3150€
Χαρακτηρισμός του Γ. Σπύρου ως επισφαλής χρεώση			

Ζ- Σε περίπτωση που ο αποδέκτης του γραμματίου προσέλθει πριν ή κατά τη λήξη του γραμματίου και ζητήσει πίστωση χρόνου εξόφλησης δηλαδή μια χρονική παράταση τότε γίνεται ανανέωση του γραμματίου, οπότε υπολογίζονται τόκοι για αυτό το διάστημα.

Στο παράδειγμά μας ο κ.Σπύρου εμφανίστηκε στην επιχείρησή μας στις 10/2/2011 και ζήτησε παράταση για 30 ημέρες εξόφλησης της επιταγής που λήγει στις 15/2/2011.

Τότε, διενεργείται η εγγραφή:

10/2/2011			
Γραμμάτια εισπρακτέα		3120€	

	Γραμμάτια εισπρακτέα		3000€
	Τόκοι πιστωτικοί		120€
Ανανέωση γραμματίου του Γ. Σπύρου			

Η- Σε περίπτωση που το γραμμάτιο δεν εισπραχθεί και δεν συνταχθεί διαμαρτυρικό η εγγραφή θα ενεργηθεί όπως παρακάτω:

	17/2/2011		
	Γραμμάτια Εισπρακτέα σε καθυστέρηση		3000€
		Γραμμάτια εισπρακτέα	3000€
Μη πληρωμή (σε καθυστέρηση) γραμματίου του Γ. Σπύρου			

2. Μπορεί να το προεξοφλήσει προ της λήξεώς του και να εισπράξει την ονομαστική του αξία μειωμένη κατά ένα ποσό (έξοδα προεξόφλησης). Η Τράπεζα υπολογίζει τον τόκο των χρημάτων μέχρι την ημέρα της λήξεως του γραμματίου καθώς και τα άλλα έξοδα και θα μας καταβάλλει το υπόλοιπο ποσό.

Ας υποθέσουμε στο παράδειγμά μας πως καταθέτουμε στην Τράπεζα στις 20/1/2011 για προεξόφληση το γραμμάτιο του κ.Σπύρου που λήγει στις 15/2/2011.

	20/1/2011		
	Ταμείο		2900€
	Έξοδα προεξόφλησης		100€
		Γραμμάτια εισπρακτέα προεξοφληθέντα	3000€
Προεξόφληση γραμματίου Γ. Σπύρου λήξεως 15/2/2011			

Στους χρεούμενους λογαριασμούς εκτός από το «ταμείο» συναντάμε και ένα νέο λογαριασμό «έξοδα προεξόφλησης» και θα χρεώνεται κάθε φορά που προεξοφλούμε γραμμάτια.

Στην πίστωση όμως, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ο λογαριασμός που κινείται δεν είναι τα «γραμμάτια εισπρακτέα» **αλλά** τα «γραμμάτια εισπρακτέα προεξοφληθέντα» τα οποία ανήκουν πλέον στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και όχι στην επιχείρησης. Όμως μετά την προεξόφληση και μέχρι την κανονική πληρωμή του γραμματίου από τον κ.Σπύρου η επιχείρηση δεν παύει να είναι υπεύθυνη για την κανονική πληρωμή του γραμματίου.

Όταν εξοφληθεί το γραμμάτιο η Τράπεζα μας πληροφορεί σχετικά.

Ο λογαριασμός «γραμμάτια εισπρακτέα προεξοφληθέντα» είναι λογαριασμός του παθητικού και αυξάνεται με την πίστωση του ενώ μειώνεται με την χρέωσή του. Ανήκει δε στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης μέχρι να εξοφληθεί και τότε θα ενεργηθεί η εγγραφή:

	15/2/2011			
	Γραμμάτια εισπρακτέα προεξοφληθέντα		3000€	
		Γραμμάτια εισπρακτέα		3000€
	Μεταφορά λογαριασμού			

(στις ασκήσεις συνήθως αναφέρεται ως λογιστικό γεγονός με την έκφραση: Η Τράπεζα «GPKS» ειδοποίησε την επιχείρηση ότι γραμμάτια προεξοφληθέντα ποσού 3000€ εξοφλήθηκαν από τον οφειλέτη τους)

- Μπορεί να το μεταβιβάσει σε πιστωτή της συμψηφίζοντας την υποχρέωση της. Σε αυτή την περίπτωση μεταβιβάζεται το γραμμάτιο σε προμηθευτή – πιστωτή που του οφείλουμε χρήματα στο ποσό του γραμματίου και με αυτό τον τρόπο εξοφλούμε το χρέος μας.

Στο παράδειγμά μας μεταβιβάσαμε π.χ. στον κ.Λαζάρου στις 8/1/2011 την επιταγή του κ.Σπύρου που λήγει στις 15/2/2010.

1^η εγγραφή:

	8/1/2011			
	Πιστωτές		3000€	
		Γραμμάτια εισπρακτέα μεταβιβασθέντα		3000€
	Μεταβίβαση γραμματίου κ.Σπύρου με λήξη 15/2/2011 στον κ.Λαζάρου			

Όταν θα εξοφληθεί το γραμμάτιο στη λήξη του θα ειδοποιηθεί η επιχείρηση σχετικά και θα ενεργηθεί η εγγραφή:

2^η εγγραφή

	15/2/2011			
	Γραμμάτια εισπρακτέα μεταβιβασθέντα		3000€	
		Γραμμάτια εισπρακτέα		3000€
	Μεταφορά λογαριασμού			

4. Μπορεί να το ενεχυριάσει

Στην ενεχυρίαση του γραμματίου ισχύει ότι και στην ενεχυρίαση των εμπορευμάτων.

**Αξιόγραφο είναι το έγγραφο στο οποίο ενσωματώνεται ένα δικαίωμα σε τέτοιο βαθμό, ώστε η άσκησή του να προϋποθέτει την κατοχή του εγγράφου. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να είναι ιδιωτικό και περιουσιακό, ενώ για τη μεταβίβαση του δικαιώματος που απορρέει από το έγγραφο απαιτείται κατά κανόνα και η παράδοση του εγγράφου.*

Τα αξιόγραφα (πιστωτικοί τίτλοι) που χρησιμοποιούνται στη σύγχρονη οικονομία είναι: α- Η επιταγή, β- Η συναλλαγματική & γ- Το γραμμάτιο

Στη λογιστική χρησιμοποιείται συνήθως ο τίτλος «Γραμμάτιο» χωρίς αυτό να σημαίνει πως και οι άλλοι δύο τίτλοι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν παράλληλα.

B- Εμπορικές συναλλαγές με τη χρήση ηλεκτρονικών καρτών πληρωμής

Οι κάρτες πληρωμής είναι ηλεκτρονικές κάρτες που περιέχουν πληροφορίες, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές. Ένα είδος ηλεκτρονικής κάρτας πληρωμής είναι και η πιστωτική κάρτα.

Η πιστωτική κάρτα (όπως Visa, MasterCard, Europay) παρέχει πίστωση ώστε ο πελάτης να πραγματοποιεί αγορές μέχρι ένα όριο που ορίζεται από την εκδότρια τράπεζα της πιστωτικής κάρτας. Οι επιχειρήσεις που δέχονται την πώληση των εμπορευμάτων τους με την πληρωμή – εξόφληση μέσω πιστωτικής κάρτας επιβαρύνονται με ένα ποσοστό προμήθειας που εισπράττει αυτόματα με τη συναλλαγή η τράπεζα με την οποία συνεργάζεται η επιχείρηση.

Στο παράδειγμά μας ας υποθέσουμε πως η επιχείρησή μας πούλησε στις 4/1/2011 εμπορεύματα αξίας 3000€ στον κ. Σπύρου μέσω πιστωτικής κάρτας Visa της Τράπεζας «GBKS». Η επιχείρηση εκχώρησε της απαίτησή της στην Τράπεζα «GBKS» που διαχειρίζεται την πιστωτική κάρτα και εισέπραξε από αυτή το ποσό της πώλησης μειωμένο κατά 2.5% που αντιπροσωπεύει την προμήθεια της Τράπεζας.

4/1/2011			
Ταμείο		2925€	
Αμοιβές & έξοδα τρίτων		75€	
	Εμπορεύματα		3000€
<i>Έσοδα από πώληση εμπορευμάτων με χρήση κάρτας Visa στον Σπύρο. Γ</i>			

Γ- Γραμμάτια πληρωτέα

Για τα «γραμμάτια πληρωτέα» κάθε επιχείρηση τηρεί ένα λογαριασμό για να παρακολουθεί όλα τα γραμμάτια που έχει να πληρώσει. Ο λογαριασμός αυτός ανοίγεται στο γενικό καθολικό με τίτλο «γραμμάτια πληρωτέα» και κινείται με την ονομαστική αξία του γραμματίου.

Η επιχείρηση που έχει στην κατοχή της ένα γραμμάτιο προς πληρωμή:

Α- Μπορεί να περιμένει μέχρι τη λήξη του γραμματίου και να το εξοφλήσει.

Παράδειγμα: Η επιχείρηση «Καρανικόλας Ο.Ε» πούλησε στις 3/1/2011 υφάσματα στην επιχείρησή μας αξίας 3000€ με έκδοση γραμματίου λήξεως 15/2/2011.

Σε αυτή την περίπτωση η επιχείρηση μας εξοφλεί στις 15/2/2011 το γραμμάτιο και μέχρι τότε θα έχουμε τις παρακάτω εγγραφές:

3/1/2011			
Προμηθευτές		3.000 €	
	Γραμμάτια πληρωτέα		3.000 €
<i>Αγορά εμπορευμάτων με αποδοχή γραμματίου</i>			
15/2/2011			
Γραμμάτια πληρωτέα		3.000 €	
	Ταμείο		3.000 €
<i>Είσπραξη γραμματίου Γ. Σπύρου λήξεως 15/2/2011</i>			

Β- Μπορεί η επιχείρησή μας να ζητήσει ανανέωση του γραμματίου για 20 ημέρες με επιβάρυνση 250€ για τόκους. Θα ενεργηθούν οι εγγραφές:

15/2/2011			
Προμηθευτές		3.000 €	
Τόκοι χρεωστικοί		250€	
	Γραμμάτια πληρωτέα		3.250 €
<i>Ανανέωση γραμματίου πληρωμής</i>			

Γ- Μπορεί η επιχείρησή μας να αδυνατεί να πληρώσει το γραμμάτιο κατά τη λήξη του, οπότε συντάσσεται διαμαρτυρικό και η επιχείρηση πληρώνει διαμαρτυρημένο πια το γραμμάτιο ενώ επιβαρύνεται και με τα έξοδα διαμαρτυρήσεως.

Αν στο παράδειγμά μας τα έξοδα διαμαρτυρήσεως ήταν 150€, η σχετική εγγραφή θα είναι:

20/2/2011			
Γραμμάτια πληρωτέα		3.000 €	
Έξοδα διαμαρτυρήσεως		150€	
	Ταμείο		3.150 €
<i>Τακτοποίηση διαμαρτυρηθέντος γραμματίου</i>			

Δ- Τόκοι Χρεωστικοί/ Πιστωτικοί/ Δεδουλευμένοι/Μη Δεδουλευμένοι

α- Οι **πιστωτικοί τόκοι** αποτελούν ένα **πρόσθετο έσοδο** για την επιχείρηση όταν αυτή πουλά τα εμπορεύματα της με την αποδοχή από τον πελάτη έκδοσης γραμματίου εισπρακτέου. Οι τόκοι μπορούν στο τέλος μιας διαχειριστικής περιόδου να χαρακτηριστούν δεδουλευμένοι όταν η έκδοση και η λήξη του γραμματίου πραγματοποιείται μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο π.χ

Ο κ.Σπύρου στις 12/1/2011 αγόρασε από την επιχείρησή μας εμπορεύματα αξίας 3000€ και αποδέχτηκε την έκδοση γραμματίου στο οποίο προστέθηκαν τόκοι 200€ με λήξη του γραμματίου στις 10/10/2011

12/1/2011			
Γραμμάτια εισπρακτέα		3.200 €	
	Εμπορεύματα		3.000€
	Τόκοι πιστωτικοί		200€
Πώληση εμπορευμάτων με την έκδοση γραμματίου			

Σε περίπτωση που το γραμμάτιο θα λήξει στις 20/3/2012 (δηλαδή το επόμενο έτος) οι τόκοι θα είναι 500€ επειδή η πληρωμή θα καθυστερήσει για 5 μήνες.

12/1/2011			
Γραμμάτια εισπρακτέα		3.500 €	
	Εμπορεύματα		3.000€
	Τόκοι πιστωτικοί		500€
Πώληση εμπορευμάτων με την έκδοση γραμματίου			

Όμως, από αυτούς τους τόκους στη λήξη του 2011 το ποσό των 200€ είναι έσοδο για το διαχειριστικό έτος 2011 (δεδουλευμένοι τόκοι) και όταν θα γίνει απογραφή και θα ετοιμαστεί ο νέος ισολογισμός για το 2012 θα πρέπει το υπόλοιπο ποσό δηλαδή τα 300€ να χαρακτηριστούν «μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων» αφού αφορά τους τόκους που έχουν υπολογιστεί ως έσοδο για το διάστημα από **1/1/2012 έως 20/3/2012.**

Οι εγγραφές τακτοποιήσεως είναι οι εξής:

31/12/2011			
Τόκοι πιστωτικοί		300 €	
	Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων		300€
Αναγωγή γραμματίου στην ημέρα νέου Ισολογισμού 1/1/2012			

Ο λογαριασμός «Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων» αποτελεί ένα έσοδο που αφορά τη νέα χρήση και εγγράφεται στο παθητικό του νέου Ισολογισμού:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(αφορά το συγκεκριμένο παράδειγμα)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ακίνητο	\$\$	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	\$\$
Εμπορεύματα	\$\$	Μακροπρόθεσμα δάνεια	\$\$
Γραμμάτια εισπρακτέα	3.500€	Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων	300€

β- οι **χρεωστικοί τόκοι** αποτελούν ένα **πρόσθετο έξοδο** για την επιχείρηση όταν αυτή αγοράζει εμπορεύματα με τρόπο πληρωμής την έκδοση γραμματίου πληρωτέου π.χ.

Στις 12/1/2011 αγόρασε η επιχείρησή μας από τον κ. Καρανικόλα εμπορεύματα αξίας 3000€ και αποδέχτηκε την έκδοση γραμματίου στο οποίο προστέθηκαν τόκοι 200€ με λήξη του γραμματίου στις 10/10/2011

12/1/2011			
Εμπορεύματα		3.000 €	
Τόκοι χρεωστικοί		200€	
	Γραμμάτια πληρωτέα		3.200€
Αγορά εμπορευμάτων με την έκδοση γραμματίου			

Σε περίπτωση που το γραμμάτιο θα λήξει στις 20/3/2012 (δηλαδή το επόμενο έτος) οι τόκοι θα είναι 500€ επειδή η πληρωμή θα καθυστερήσει για 5 μήνες.

12/1/2011			
Εμπορεύματα		3.000 €	
Τόκοι χρεωστικοί		500€	
	Γραμμάτια πληρωτέα		3.500€
Αγορά εμπορευμάτων με την έκδοση γραμματίου			

Όμως, από αυτούς τους τόκους στη λήξη του 2011 το ποσό των 200€ είναι έσοδο για το διαχειριστικό έτος 2011 (δεδουλευμένοι τόκοι) και όταν θα γίνει απογραφή και θα ετοιμαστεί ο νέος ισολογισμός για το 2012 θα πρέπει το υπόλοιπο ποσό δηλαδή τα 300€ να χαρακτηριστούν «μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων» αφού αφορά τους τόκους που έχουν υπολογιστεί ως έξοδο για το διάστημα από **1/1/2012 έως 20/3/2012.**

Οι εγγραφές τακτοποιήσεως είναι οι εξής:

31/12/2011			
Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων		300 €	
	Τόκοι χρεωστικοί		300€
Αναγωγή γραμματίου στην ημέρα νέου Ισολογισμού 1/1/2012			

Ο λογαριασμός «Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων» αποτελεί ένα έξοδο που αφορά τη νέα χρήση και εγγράφεται στο ενεργητικό του νέου Ισολογισμού:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(αφορά το συγκεκριμένο παράδειγμα)			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ακίνητο	\$\$	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	\$\$
Εμπορεύματα	\$\$	Μακροπρόθεσμα δάνεια	\$\$
Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματιών πληρωτέων	500€	Γραμμάτια πληρωτέα	3.500€

Παράδειγμα:

Την 1/3/2010, η επιχείρησή μας «Digital Science» αγόρασε ενισχυτές αξίας 40000€ από τον προμηθευτή κ. Αναγνώστου και κατέβαλε τη μισή αξία σε μετρητά και για το υπόλοιπο ποσό εξέδωσε γραμμάτιο ονομαστικής αξίας 22400€ και λήξης 31/6/2011. Η ονομαστική αξία περιλαμβάνει και τους τόκους 2400€.

Σε αυτή την περίπτωση πρέπει:

α-να υπολογίσουμε τους τόκους που αφορούν τη διαχειριστική περίοδο 2010 (δεδουλευμένοι τόκοι) δηλαδή από 1/3/2010 έως 31/12/2010 ήτοι 10 μήνες:

$$2400\text{€ (τόκοι)} \frac{10 \text{ μήνες}}{16 \text{ μήνες μέχρι } 31-6-2011} = 1500\text{€ (τόκοι)}$$

β-να υπολογίσουμε τους τόκους που αφορούν τη διαχειριστική περίοδο 2011 (μη δεδουλευμένοι τόκοι) δηλαδή από 1/1/2011 έως 31/6/2011 ήτοι 6 μήνες :

$$2400\text{€ (τόκοι)} \frac{6 \text{ μήνες}}{16 \text{ μήνες μέχρι } 31-6-2011} = 900\text{€ (τόκοι)}$$

		1/3/2010	
	Εμπορεύματα		40.000 €
	Δεδουλευμένοι τόκοι γραμματιών πληρωτέων		1.500€
	Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματιών πληρωτέων		900€
		Ταμείο	20.000€
		Γραμμάτια πληρωτέα	22.400€
Αγορά εμπορευμάτων με μετρητά και έκδοση γραμματίου			

Οι δεδουλευμένοι τόκοι (χρεωστικοί ή πιστωτικοί) μεταφέρονται στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης της διαχειριστικής περιόδου 2010, ενώ οι μη δεδουλευμένοι τόκοι (χρεωστικοί ή πιστωτικοί) μεταφέρονται στον Ισολογισμό του επόμενου έτους.